

סוף כל הניסים

1. בלגה לעולם חולקת בדרום וטבעתה קבועה וחלונה סתומה, מפני מרים בת בלגה שנשתמדה הלכה ונשאת לסרדיוט אחד ממלכי יון, וכשנכנסו גוים להיכל באתה וטפחה על גגו של מזבח, אמרה לו: לוקס לוקס, אתה החרבת ממונן של ישראל ולא עמדת להם בעת צרתם. ויש אומרים: מפני עיכוב משמרות – נכנס ישבאב ושימש תחתיה, לפיכך בלגה נראית יוצא לעולם וישבאב נראית נכנסת לעולם. כל השכנים הרעים לא קבלו שכר חוץ מישבאב שהי שכניה של בלגה וקבל שכר. תוספתא מסכת סוכה (ליברמן) פרק ד הלכה כח

2. תנו רבנן: הנכנסין חולקין בצפון – כדי שיראו שהן נכנסין, והיוצאין חולקין בדרום – כדי שיראו שהן יוצאין. בילגה לעולם חולקת בדרום. תנו רבנן: מעשה במרים בת בילגה שהמירה דתה, והלכה ונשאת לסרדיוט אחד ממלכי יוונים. כשנכנסו יוונים להיכל היתה מבעטת בסנדלה על גבי המזבח, ואמרה: לוקוס לוקוס, עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל ואי אתה עומד עליהם בשעת הדחק! וכששמעו חכמים בדבר קבעו את טבעתה, וסתמו את חלונה. ויש אומרים: משמרתו שוהה לבא, ונכנס ישבאב אחיו עמו, ושימש תחתיו. אף על פי ששכיני הרשעים לא נשתכרו – שכיני בילגה נשתכרו, שבילגה לעולם חולקת בדרום וישבאב אחיו בצפון. בשלמא למאן דאמר משמרתו שוהה לבא – היינו דקנסינן לכולה משמר, אלא למאן דאמר מרים בת בילגה שהמירה דתה, משום ברתיה קנסינן ליה לדידיה? – אמר אביי: אין, כדאמרי אינשי: שותא דינוקא בשוקא, או דאבוה או דאימיה. – ומשום אבוה ואימיה קנסינן לכולה משמרה? – אמר אביי: אוי לרשע אוי לשכיניו, טוב לצדיק טוב לשכיניו

תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נו עמוד ב

3. אמר רבי אבהו: מאי טעמא דרבי – דכתיב (תהלים כב) "למנצח על אילת השחר ..." אמר רב אסי: למה נמשלה אסתר לשחר? לומר לך: מה שחר סוף כל הלילה – אף אסתר סוף כל הנסים. – והא איכא חנוכה? – ניתנה לכתוב קא אמרינן. הניחא למאן דאמר אסתר ניתנה לכתוב, אלא למאן דאמר אסתר לא ניתנה לכתוב מאי איכא למימר? – מוקים לה כרבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר ... : למה נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת – לומר לך: מה אילה זו, כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות, אף צדיקים – כל זמן שמרבין בתפלה תפלתן נשמעת. בבלי יומא דף כט עמוד א

4. תנן התם משמת יוסף בן יעזר איש צרידה ויוסף בן יוחנן איש ירושלים בטלו האשכולות – איש שהכל בו. ואמר רב יהודה אמר שמואל כל אשכולות שעמדו להן לישראל מימות משה עד שמת יוסף בן יעזר היו למדין תורה כמשה רבינו, מכאן ואילך לא היו למדין תורה כמשה רבינו. והאמר רב יהודה אמר שמואל שלשת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה! דאישתכח להו אישתכח ודגמירן להו – הוו גמירי כמשה רבינו. והא תניא משמת משה אם רבו מטמאין טמאו אם רבו טהורין טיהרו! ליבא דאימעיט, מיגמר הוו גמירי להו כמשה רבינו.

בבלי תמורה טו ע"ב

5. ת"ר: אבוב היה במקדש, חלק היה, דק היה, של קנה היה, ומימות משה היה, צוה המלך וציפוהו זהב ולא היה קולו ערב, נטלו את צפוי ויהיה קולו ערב כמות שהיה. צלצול היה במקדש, של נחושת היה, והיה קולו ערב, ונפגם, ושלוהו חכמים והביאו אומנין מאלכסנדריא של מצרים ותקנוהו, ולא היה קולו ערב, נטלו את תיקונו והיה קולו ערב כמות שהיה. מכתשת היתה במקדש, של נחושת היתה, ומימות משה היתה, והיתה מפטמת את הבשמים, נתפגמה והביאו אומנין מאלכסנדריא של מצרים ותיקנוה, ולא היתה מפטמת כמו שהיתה, נטלו את תיקונה והיתה מפטמת כמו שהיתה. אלו שני כלים נשתירו ממקדש ראשון, ונתפגמו ולא היה להם ארוכה... בבלי ערכין דף י ע"ב יא ע"א

6. ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות, והארץ היתה תהו זה גלות בבל שנאמר (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תהו, ובהו זה גלות מדי (אסתר ו) ויבהילו להביא את המן, וחושך זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן שהיתה אומרת להם, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל, על פני תהום זה גלות ממלכת הרשעה שאין להם חקר כמו התהום מה התהום הזה אין לו חקר אף הרשעים כן. ב"ר פרשה ב

7. והתניא (=שנינו): בעשרים וחמשה בטבת – יום הר גריזים הוא, דלא למספד. יום שביקשו כותיים את בית אלהינו מאלכסנדרוס מוקדון להחריבו, ונתנו להם.

באו והודיעו את שמעון הצדיק. מה עשה? לבש בגדי כהונה, ונתעטף בבגדי כהונה, ומיקירי ישראל עמו, ואבוקות של אור בידיהן, וכל הלילה הללו הולכים מצד זה והללו הולכים מצד זה עד שעלה עמוד השחר.

כיון שעלה עמוד השחר אמר להם: מי הללו? אמרו לו: יהודים שמרדו בך. כיון שהגיע לאנטיפטרוס זרחה חמה, ופגעו זה בזה. יון שראה לשמעון הצדיק, ירד ממרכבתו והשתחוה לפניו. אמרו לו: מלך גדול כמותך ישתחוה ליהודי זה? אמר להם: דמות דיוקנו של זה מנצחת לפני בבית מלחמתי. אמר להם: למה באתם? אמרו: אפשר בית שמתפללים בו עליך ועל מלכותך שלא תחרב יתעוך גויים להחריבו? אמר להם: מי הללו? אמרו לו: כותיים הללו שעומדים לפניך. אמר להם: הרי הם מסורים בדיכם. מיד נקבום בעקביהם ותלאום בזנבי סוסייהם, והיו מגררין אותן על הקוצים ועל הברקנים עד שהגיעו להר גריזים. כיון שהגיעו להר גריזים חרשוהו, וזרעוהו כרשינין. כדרך שבקשו לעשות לבית אלהינו. ואותו היום עשאוהו יום טוב.

בבלי יומא דף סט ע"א

8. ת"ר: לפי שראה אדם הראשון יום שמתמעט וחוזף, אמר: אוי לי, שמא בשביל שסרחתי עולם חשוך בעדי וחוזר לתוהו ובוהו, וזו היא מיתה שנקנסה עלי מן השמים, עמד וישב ח' ימים בתענית ובתפלה, כיון שראה תקופת טבת וראה יום שמאריך וחוזף, אמר: מנהגו של עולם הוא, הלך ועשה שמונה ימים טובים, לשנה האחרת עשאן לאלו ולאלו ימים טובים, הוא קבעם לשם שמים, והם קבעום לשם עבודת כוכבים. בבלי ע"ז ח ע"א